C/2025/111

10.1.2025

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru

Potenciál geotermální energie z hlediska ekologické transformace

(stanovisko z vlastní iniciativy)

(C/2025/111)

Zpravodaj: **Zsolt KÜKEDI**

Spoluzpravodaj: **Thomas KATTNIG**

Poradce	József RIBÁNYI (pro zpravodaje)
Rozhodnutí plenárního shromáždění	11. 7. 2024
Právní základ	čl. 52 odst. 2 jednacího řádu
Odpovědná sekce	Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost
Přijato v sekci	26. 9. 2024
Přijato na plenárním zasedání	23. 10. 2024
Plenární zasedání č.	591
Výsledek hlasování (pro/proti/zdrželi se hlasování)	238/0/5

1. Závěry a doporučení

1.1 Zdroje geotermální energie jsou stálé a spolehlivé, nezávisejí na povětrnostních podmínkách a umožňují vyrábět nepřetržitě po celý den teplo nebo elektřinu. Tyto její znaky mohou sehrát obzvláště důležitou roli z hlediska zmírnění výkyvů v energetickém systému.

1.2 Výroba geotermální energie je spojena s mimořádně nízkými emisemi skleníkových plynů, takže může snížit závislost našeho kontinentu na fosilních palivech a napomoci jeho dekarbonizaci, čímž významně přispěje k dosažení cílů EU v oblasti klimatické neutrality do roku 2050.

1.3 Potenciál geotermální energie zůstává v Evropě z velké části nevyužit. EHSV proto vyzývá Komisi, aby vypracovala obecnou evropskou strategii pro rozvoj v oblasti geotermální energie, která bude zaměřena na využití potenciálu této energie.

1.4 EHSV by chtěl v souvislosti s geotermální energií zdůraznit tyto stěžejní aspekty:

— jde o místní zdroj energie, a energie je tedy vyráběna, skladována a využívána v místech, kde se nachází její zdroj,

— integrace geotermální energie do evropské energetické soustavy může přispět k flexibilitě a stabilitě energetického systému,

— využíváním místních geotermálních zdrojů mohou regiony snížit svou závislost na místně vyráběných i dovážených fosilních palivech, což jim zároveň přinese čistší ovzduší a stabilnější a nižší ceny energie,

— jakožto místní zdroj energie nevyžaduje celostátně propojenou infrastrukturu, takže v menší míře hrozí, že dojde k síťovým ztrátám nebo že bude narušena přírodními katastrofami či lidskými zásahy (na politické úrovni, v důsledku válek apod.),

— geotermální energie přispívá k rozvoji nezávislých a soběstačných místních energetických komunit a domácností, které se mohou podílet na místní výrobě energie nezávisle na centrálních dodavatelích,

— je levná a spolehlivá, a proto může pomoci zmírnit chudobu a zamezit vylidňování venkovských oblastí,

— geotermální vytápění a chlazení – u něhož jsou celkové měrné náklady na výrobu energie již nyní nižší než v případě fosilních paliv – může i přes vyšší počáteční investiční náklady pomoci v boji proti energetické chudobě v některých regionech.

1.5 EHSV se domnívá, že investice do geotermálních elektráren se neobejdou bez zásahu členských států, neboť k přilákání počátečních investic a snižování souvisejících rizik jsou zapotřebí státní finanční prostředky a pobídky. Změny v energetické politice nebo financování mohou ovlivnit ekonomickou atraktivitu projektů v oblasti geotermální energie. EHSV doporučuje, aby byly v zájmu urychlení procesu provádění a financování geotermálních projektů uplatněny pokyny, které byly stanoveny v článku 23 revidované směrnice o obnovitelných zdrojích energie ([1]).

1.6 Je nezbytné posuzovat dlouhodobé dopady s cílem optimalizovat investice a dále je nutné zaručit pro provoz geotermálních elektráren právní jistotu. Je třeba vyřešit právní spory v jednotlivých státech, které se týkají například problémů s vlastnictvím, těžbou a vodou.

1.7 Je nutné přesně identifikovat rizika spojená s dopady na životní prostředí a zapojit v souvislosti s výstavbou geotermálních elektráren místní komunity, aby se tak u veřejnosti setkávala s kladnějším ohlasem. Je důležité upozorňovat na to, že environmentální a klimatické přínosy geotermální energie převyšují její rizika, neboť je jedním z nejlepších obnovitelných zdrojů energie z hlediska využití půdy a zdrojů a závislosti na dovozu.

1.8 EHSV vyzývá Komisi, aby zahájila evropský program zaměřený na identifikaci oblastí, v nichž by se mohla vyrábět geotermální energie, s cílem shromáždit údaje potřebné k provádění vrtů. Vytvoření veřejně přístupné databáze týkající se geotermální energie by zajistilo zatím chybějící údaje, které by bylo možné využít k rozhodování o tom, ve kterých evropských oblastech se vyplatí do geotermální energie investovat.

1.9 Rozvoj geotermální energie má velký inovační potenciál. EHSV proto navrhuje následující inovace:

— zavést pátou svobodu jednotného trhu ([2]) s cílem posílit výzkum, inovace a vzdělávání v oblasti geotermální energie v celé EU v zájmu využití součinnosti a úspor z rozsahu,

— zřídit společný fond pro výzkum a vývoj, z něhož by byl podporován rozvoj geotermálního potenciálu,

— využívat dostupné veřejné a soukromé prostředky ke stimulaci investic do geotermální energie,

— podporovat začínající podniky, inovativní podniky a pilotní projekty,

— využívat součinnost s jinými odvětvími či nástroji: kombinace geotermální energie a solární energie, výroba vodíku (bez elektrolýzy), ukládání vody nebo energie ve starých, opuštěných dolech (využití brownfieldů).

1.10 EHSV vyzývá Komisi, aby odstranila regulační překážky pro potřeby plánování a povolování. Namísto roztříštěného a rozptýleného postupu je třeba zavést soustředěné a rychlé udělování povolení v rámci jednotného kontaktního místa.

([1]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413 ze dne 18. října 2023, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001, nařízení (EU) 2018/1999 a směrnice 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652 (Úř. věst. L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([2]) Návrh zavést vedle stávajících čtyř svobod pátou svobodu na podporu výzkumu, inovací a vzdělávání na jednotném trhu byl uveden ve zprávě Enrica Letty *Much more than a market* (Mnohem více než jen trh).

2. **Obecné připomínky**

Geotermální energie jakožto zjevně nejvhodnější technologie pro rychlou a inkluzivní energetickou transformaci

2.1 Geotermální energie je tepelná energie uložená uvnitř Země, která pochází z tepla uvolněného při vzniku planety. V průběhu celého roku poskytuje obrovské množství obnovitelné energie, kterou lze využít k vytápění, chlazení, výrobě elektřiny a ukládání energie z obnovitelných zdrojů, nebo dokonce k udržitelné těžbě nerostných surovin, jako je lithium. Je velmi nepravděpodobné, že by se EU podařilo dosáhnout vytyčených cílů v oblasti dekarbonizace odvětví vytápění a chlazení, pokud podstatně neurychlí proces využívání geotermální energie.

2.2 Geotermální energie je teoreticky dostupná kdekoli, ale možnosti a účinnost jejího využití se mohou v různých zeměpisných oblastech výrazně lišit (viz geotermální potenciál). Závisí také na strukturních a geologických vlastnostech Země (tloušťce zemské kůry a tepelném toku, který v ní působí), geotermickém gradientu (rychlosti nárůstu teploty pod povrchem Země), geologických podmínkách a přítomnosti vody coby přenosového média.

2.3 Geotermální energie je často označována za „spícího obra“, což odkazuje na rozsah nevyužitého potenciálu této energie v celé Evropě. Podle zprávy Společného výzkumného střediska Evropské komise přesáhla v roce 2021 hrubá kapacita výroby geotermální elektřiny v EU 1 GWe ([3]), zatímco čistá kapacita činila 877 MWe. Z geotermálních zdrojů se v EU vyrobilo 6 717 GWh elektřiny, tedy 0,2 % elektřiny v EU. Instalovaná kapacita v odvětví geotermálního dálkového vytápění a chlazení činila v roce 2021 2,2 GWt ([4]). Celkově tvořila geotermální energie v roce 2021 2,8 % obnovitelné energie využívané k výrobě primární energie pro dálkové vytápění a chlazení v EU ([5]). Tento podíl zůstává rok od roku na stejné úrovni. Geotermální energie však i nadále vykazuje dynamický trend, a to v podobě nových projektů a vyšších dodávek na úrovni jednotlivých států v celé Evropě: v Německu (50 %), Polsku (15,6 %) a Maďarsku (11 %) ([6]).

2.4 Geotermální elektrárny jsou jednou z mála technologií v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, které jsou schopny poskytovat nepřetržité, stabilní dodávky energie pro základní zatížení a mohou být provozovány stabilně po dlouhou dobu, a zároveň je lze využívat jako flexibilní zdroj energie pro kompenzaci nestálých obnovitelných zdrojů energie, mezi něž patří energie solární a větrná.

2.5 Zdroje geotermální energie jsou místní a nevyžadují velké množství materiálů dovážených ze třetích zemí, takže se díky jejich využívání sníží dovoz energie a závislost na něm, náklady a emise a evropský energetický systém se stane bezpečnějším, stabilnějším a nákladově efektivnějším.

2.6 Hlavními technologiemi pro výrobu geotermální energie jsou tepelná čerpadla se zemním zdrojem, která využívají teplo blízko pod povrchem, a hlubinná výroba geotermální energie, při níž se obvykle provádějí vrty až do horkých, geotermálně aktivních vrstev, které se nacházejí tisíce metrů hluboko. Tepelná čerpadla mohou být instalována kdekoli v Evropě, ale hlubinnou výrobu geotermální energie lze provádět jen v některých zemích a regionech. Měli bychom upřít pozornost na snadno dosažitelné výsledky, tzn. že bychom se při zvyšování míry využití geotermální energie měli zaměřit na instalaci tepelných čerpadel se zemním zdrojem, poněvadž tato technologie je dostupná pro všechny.

Geotermální energie je v Evropě nevyužitým zdrojem

2.7 Geotermální energie je v Evropě obrovským, z velké části nevyužitým zdrojem, který našemu kontinentu nabízí významné možnosti v oblasti transformace na udržitelnou energetiku.

([3]) GWe je zkratka pro gigawatt elektrického výkonu.
([4]) Gwt je zkratka pro gigawatt tepelného výkonu.
([5]) *DHC Market Outlook 2024* (Vyhlídky trhu dálkového vytápění a chlazení na rok 2024).
([6]) *Geothermal energy in the EU* (Geotermální energie v EU), Výzkumná služba Evropského parlamentu.

2.8 Z údajů Eurostatu vyplývá, že přibližně 50 % energie spotřebovávané v EU se využívá k vytápění a chlazení budov, přičemž zhruba 75 % této energie pochází z fosilních paliv ([7]). Podle Evropské rady pro geotermální energii (EGEC) může geotermální energie v Evropě zajistit přibližně 25 % energie spotřebovávané na vytápění a chlazení a asi 10 % elektrické energie ([8]).

2.9 Geotermální horká voda se využívá nejen k vytápění různých budov, ale také ve sklenících, k sušení plodin, k odmrazování silnic, k podpoře průmyslových procesů, jako je pasterizace mléka, k ohřevu vody na rybích farmách a v neposlední řadě k léčebným účelům. Díky rozvoji skleníkového zemědělství a akvakultury využívající geotermální energii by se mohla značně zvýšit produkce potravin ([9]).

2.10 Využívání geotermální energie se neustále vyvíjí. Mezi slibné oblasti využití patří akumulace tepelné energie (Thermal Energy Storage – TES) a výstavba modernizovaných geotermálních systémů (Enhanced Geothermal Systems – EGS).

2.11 I přes příznivé vlastnosti geotermální energie se však její získávání potýká s problémy:

— povolovacím orgánům často chybí kapacita a povolovací postupy jsou těžkopádné,

— často také nejsou k dispozici snadno dostupné geologické údaje nebo údaje o využití energie,

— kvůli nedostatečné obeznámenosti s touto technologií se studie proveditelnosti někdy nezaměřují na celkové náklady po dobu životnosti, takže se podceňuje životnost geotermálních elektráren ve srovnání s řešeními s kratší životností, která se mohou zdát levnější. Jen málo zemí poskytuje statistiky o počtu instalovaných tepelných čerpadel se zemním zdrojem, geotermálních systémů dálkového vytápění a chlazení atd.,

— pro větší projekty, zejména v případě nových účastníků, které s sebou nesou rizika spojená se zdroji a rozvojem projektu, je charakteristická snaha snížit finanční rizika.

Evropské plány a cíle pro zavádění geotermální energie

2.12 Cílem Evropy je snížit emise do roku 2030 nejméně o 55 % ([10]) a do roku 2040 nejméně o 90 % ([11]).

2.13 V revidované směrnici o obnovitelných zdrojích energie (RED III ([12])) byl zvýšen cíl v oblasti energie z obnovitelných zdrojů na 42,5 % do roku 2030 a země EU si stanovily cíl 45 %. V článku 23 této směrnice byl zaveden závazný dílčí cíl pro kapacitu vytápění a chlazení z obnovitelných zdrojů, která by se měla v letech 2026–2030 ve všech členských státech zvyšovat o 1,1 procentního bodu ročně.

2.14 Dne 18. ledna 2024 vydal Evropský parlament usnesení o geotermální energii ([13]), v němž pozitivně hodnotí tepelná čerpadla a geotermální energetické technologie a „vyzývá Komisi, aby představila geotermální strategii EU, která by členským státům a místním správním orgánům poskytla konkrétní pokyny k urychlení zavádění geotermální energie“.

2.15 Ve Strategii EU pro solární energii ([14]) se uvádí, že „k dosažení cílů EU pro rok 2030 by se mělo pokrytí poptávky po energii solárním a geotermálním teplem nejméně ztrojnásobit“.

2.16 V nedávno přijatém nařízení o trhu s elektřinou ([15]) byla geotermální energie zahrnuta mezi klíčové technologie pro dekarbonizaci energetiky.

([7]) *Share of energy from renewable sources* (Podíl energie z obnovitelných zdrojů), Eurostat.
([8]) *Geothermal Now: Priorities for the EU's 2024–2029 mandate* (Je třeba neprodleně rozvinout využití geotermální energie – priority pro legislativní období EU 2024–2029), prohlášení Evropské rady pro geotermální energii.
([9]) Zpráva *Uses of geothermal energy in food and agriculture* (Využívání geotermální energie v potravinářství a zemědělství), FAO.
([10]) Sdělení „Fit for 55“.
([11]) Zajištění naší budoucnosti Klimatický cíl pro Evropu na rok 2040 a cesta ke klimatické neutralitě do roku 2050 vybudováním udržitelné, spravedlivé a prosperující společnosti (COM(2024) 63 final).
([12]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413 ze dne 18. října 2023, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001, nařízení (EU) 2018/1999 a směrnice 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652 (Úř. věst. L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).
([13]) Usnesení Evropského parlamentu o geotermální energii (2023/2111(INI)).
([14]) Strategie EU pro solární energii (COM(2022) 221 final).
([15]) Návrh nařízení o uspořádání trhu Unie s elektřinou (COM(2023) 148 final): https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52023PC0148.

2.17 V aktu o průmyslu pro nulové čisté emise ([16]) byla navržena opatření, která mají zajistit, aby se do roku 2030 výrobní kapacita některých strategických technologií pro nulové čisté emise, jako jsou tepelná čerpadla a geotermální elektrárny, v EU přiblížila alespoň 40 % její roční potřeby v oblasti zavádění těchto technologií nebo této hodnoty dosáhla.

2.18 Kromě zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie a snížení emisí musíme zajistit, aby se do ekologické transformace zapojily všechny osoby a aby došlo ke snížení energetické chudoby. Je nutné prozkoumat, jakým způsobem by bylo možné podpořit využívání geotermální energie prostřednictvím Sociálního klimatického fondu – mohla by z něj být poskytována přímá podpora nejzranitelnějším skupinám, například domácnostem trpícím energetickou chudobou. Dále je nutné zahrnout teplárny využívající geotermální energii do sociálních klimatických plánů, které mají členské státy v souvislosti s prováděním tohoto fondu vypracovat, a to s cílem snížit náklady na vytápění a chlazení a vznikající emise.

3. **Konkrétní připomínky**

3.1 Domácnosti a evropské podniky potřebují cenově přijatelnou a snadno dostupnou energii. Geotermální systémy dálkového vytápění, vzájemně propojené geotermální systémy a pokročilé systémy s uzavřeným okruhem mají zásadní význam pro dekarbonizaci vytápění, včetně systémů dálkového vytápění na bázi fosilních paliv. Bez využití geotermální energie nebudeme schopni snížit emise a dosáhnout cílů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů.

3.2 *Geotermální energie, která zajišťuje bezpečnou a cenově přijatelnou energii s nízkými emisemi skleníkových plynů*

3.2.1 Rozvoj a využívání geotermální energie coby čistého zdroje energie může přispět k dosažení cílů EU v oblasti dekarbonizace, neboť tento zdroj energie má velmi nízké emise skleníkových plynů:

— na rozdíl od jiných obnovitelných zdrojů energie jsou zdroje geotermální energie trvalé a nezávisejí na počasí,

— je vhodná zejména pro vytápění a chlazení budov, ale může být také zdrojem tepelné energie pro některé průmyslové procesy,

— lze ji využívat k výrobě čisté elektřiny při vysokých teplotách,

— může snížit závislost EU na dovozu fosilních paliv,

— rozvoj tohoto odvětví může vytvořit nová, zelená pracovní místa,

— může posílit hospodářský rozvoj regionů bohatých na geotermální zdroje a zlepšit územní plánování.

3.3 *Geotermální energie v rámci energetické unie*

3.3.1 Jednotný trh je jedním ze základních pilířů evropské integrace, který harmonizuje vnitrostátní právní předpisy a podporuje hospodářský růst, prosperitu a solidaritu. Během poslední krize jsme zaznamenali, že trhy s energií nejsou dostatečně koordinovány. EHSV ve svých předchozích stanoviscích zdůraznil ([17]) význam digitalizace energetického systému, reformy trhu ([18]) a budoucnosti dodávek a cen elektrické energie v EU ([19]) a také zapojení občanů a spravedlivé transformace.

([16]) Akt o průmyslu pro nulové čisté emise (COM(2023) 161 final).

([17]) Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Digitalizace energetického systému – akční plán EU (COM(2022) 552 final) (Úř. věst. C 184, 25.5.2023, s. 93).

([18]) Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2019/943 a (EU) 2019/942 a směrnice (EU) 2018/2001 a (EU) 2019/944 s cílem zlepšit uspořádání trhu Unie s elektřinou (COM(2023) 148 final – 2023/0077 (COD)) (Úř. věst. C 293, 18.8.2023, s. 112).

([19]) Stanovisko TEN/837 Budoucnost dodávek a cen elektrické energie v EU.

3.3.2 I přes své zjevné výhody hraje geotermální energie v energetickém mixu EU založeném na obnovitelných zdrojích stále velmi omezenou úlohu. I když je potenciál geotermální energie v některých evropských oblastech velmi vysoký, vytápění a chlazení domácností se v nich často řeší individuálními postupy, které mnohdy znečišťují životní prostředí.

3.4 *Možnost získat při výstavbě geotermálních elektráren vzácné materiály*

3.4.1 Průmyslová výroba a výroba energie v EU jsou do značné míry závislé na surovinách, které většinou pocházejí ze třetích zemí. Tyto suroviny jsou naprosto nezbytné pro fungování evropského hospodářství, je s nimi spojena velká exponovanost a (negativně) ovlivňují konkurenceschopnost Evropské unie.

3.4.2 K rozvoji geotermálních elektráren není zapotřebí, aby Evropa disponovala velkým množstvím vzácných kritických surovin, takže se využíváním geotermální energie nezvyšuje její závislost. Zajímavou možností při výrobě geotermální energie je zároveň získání vzácných materiálů (například lithia, síry atd.), které lze vytěžit při výstavbě geotermálních elektráren.

3.5 *Investice do geotermální energie*

3.5.1 Evropské hospodářství vyžaduje také sociální soudržnost a účast na investicích. V případě investic do geotermální energie tomu tak je – mohou se do nich zapojit evropští občané a evropské obce. Tímto způsobem pak nesou odpovědnost za tento zdroj energie a podílejí se na jeho využívání.

3.5.2 Prvotní náklady na průzkum, vrty a výstavbu geotermálních elektráren nebo systémů vytápění jsou vysoké. Úspěšnost vrtů je nízká, což představuje riziko z hlediska investic, které může investory odradit. Vzhledem k vysokým prvotním investicím a dlouhé době amortizace panuje nejistota ohledně dlouhodobé ziskovosti geotermálních projektů. Francie a Nizozemsko zavedly za tímto účelem programy ke snížení finančních rizik. EHSV vyzývá Evropskou komisi, aby podporovala vzájemné předávání zkušeností mezi členskými státy s cílem zajistit, že budou takovéto programy zavedeny v celé Evropě. Dále ji žádá, aby zřídila společný fond EU pro výzkum a vývoj, který bude zaměřen na podporu rozvoje geotermálního potenciálu.

3.6 *Geotermální energie a životní prostředí*

3.6.1 Environmentální a klimatické přínosy geotermální energie převyšují rizika, která jsou s ní spojena. Geotermální elektrárna je šetrná k životnímu prostředí, vyrobená energie je obnovitelná, při její výrobě vznikají minimální emise skleníkových plynů a ve srovnání s fosilními palivy a většinou obnovitelných zdrojů energie má jen malou environmentální stopu. Při udržitelném využívání může být geotermální energie k dispozici po dlouhou dobu, protože geotermální teplo se neustále doplňuje radioaktivním rozpadem nerostů v zemském nitru.

3.6.2 Rozvoj geotermálních elektráren je však spojen s geologickými riziky:

— využívání geotermálních zdrojů může vést k podpovrchovým změnám, které mohou způsobit poklesy půdy nebo jiné geotechnické problémy,

— čerpání vody z geotermálních ložisek nebo její zpětné čerpání může vyvolat mikrozemětřesení, zejména v pokročilých modernizovaných geotermálních systémech.

3.6.3 Výstavba geotermálních elektráren s sebou nese rizika pro životní prostředí:

— v oblastech s nedostatkem vody může být problematická potřeba značného množství vody pro čerpání a přenos tepla,

— přestože je geotermální energie považována za čistou, mohou se při jejím využívání uvolňovat toxické plyny, jako je sirovodík, a rozpuštěné nerosty a chemické látky, s nimiž je třeba nějak naložit.

3.7 *Geotermální energie a územní rozměr*

3.7.1 Účinnost a dostupnost geotermální energie se může značně lišit v závislosti na geologickém složení a termálních vlastnostech oblasti, proto je její dostupnost velmi závislá na lokalitě. Vysokoteplotní ložiska vhodná pro výrobu energie se často nacházejí v geologicky aktivních oblastech, takže zeměpisná dostupnost těchto zdrojů může být omezená.

3.7.2 Využívání geotermální energie může vytvořit místní pracovní místa a podpořit rozvoj místního hospodářství. Obce mohou podpořit místní podniky levnou energií, což z nich učiní atraktivní místo pro umístění podniků v konkurenci jiných lokalit.

3.8 *Geotermální energie a digitální transformace*

3.8.1 K investicím do geotermální energie je třeba mít předem velmi velké množství údajů. Investoři potřebují před vlastním provedením vrtu geologické údaje, předběžné investiční mapy, databáze nebo výměnu údajů o území, což v současné době není k dispozici.

Důležité údaje a zkušenosti mají někdy k dispozici podniky, které již po desetiletí provádějí průzkum pomocí vrtů za účelem těžby ropy a zemního plynu. V zájmu rozvoje geotermální energie je důležité, aby se podniky o tyto údaje podělily s orgány na místní a centrální úrovni. EHSV doporučuje, aby byla – s přihlédnutím k ochraně soukromých datových aktiv – stanovena lhůta, po jejímž uplynutí by se údaje shromážděné soukromými podniky za účelem provádění vrtů staly veřejnými.

3.9 *Posílení kvalifikované pracovní síly v oblasti rozvoje geotermální energie*

3.9.1 Jednou z největších výzev Evropy je zajištění potřebné kvalifikované pracovní síly v souvislosti s měnící se ekonomickou strukturou, což v Evropě omezuje podporu investic ze strany pracovníků.

3.9.2 Mnoho pracovníků přivádí na trh práce evropský uhlovodíkový průmysl. Tito pracovníci mají vzhledem ke svému kvalifikačnímu profilu velkou šanci obsadit pracovní místa, která vzniknou díky investicím do geotermální energie.

3.9.3 Vedle využití potenciálu geotermální energie je zapotřebí vést fundovaný sociální dialog.

3.10 *Inovace a výzkum a vývoj na poli geotermální energie*

3.10.1 Jak již EHSV uvedl v několika stanoviscích, výzkum, vývoj a inovace jsou základem naší budoucí konkurenceschopnosti. Technologický pokrok a inovace a vývoj nových vrtných technologií a metod mohou snížit náklady a rizika rozvoje v oblasti geotermální energie. Je třeba vyčlenit na rozvoj geotermální energie část finančních prostředků, které jsou na úrovni EU k dispozici na výzkum a vývoj, mj. v rámci iniciativy STEP ([20]).

3.11 *Geotermální energie a systém udělování povolení*

3.11.1 Vývoj projektů v oblasti geotermální energie vyžaduje rozsáhlé udělování povolení a environmentální přezkum, což může být časově i finančně náročné.

3.11.2 Zdá se, že evropské povolovací postupy:

— se mezi jednotlivými zeměmi a různými orgány značně liší,

— jsou založené nebo převážně zaměřené na tradiční přístup spočívající v udělování povolení k těžbě (viz mechanické aspekty, bezpečnostní aspekty hlubinné těžby),

— jsou rozptýlené a realizované v rámci po sobě jdoucích procesů, které má na starosti několik orgánů.

([20]) Platforma strategických technologií pro Evropu.

3.11.3 Sjednocení a zjednodušení právních předpisů v oblasti výstavby sice může snížit náklady na bydlení, nesmí však být na úkor předpisů v environmentální a sociální oblasti a v oblasti bezpečnosti při práci ani na úkor estetických architektonických hodnot, které lidem zpříjemňují život.

V Bruselu dne 23. října 2024.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Oliver RÖPKE